

22.03.2022

Asia/2

§ 62

Yhteenveto kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2021 talousarvion toteutumisesta ja tilinpäätöksestä

HEL 2021-013064 T 02 06 01 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi yhteenvetoon kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2021 talousarvion toteutumisesta sekä liitteenä olevan selonteon riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana talous- ja suunnittelupäällikkö Tero Vuontisjärvi. Asiantuntija poistui kokouksesta kuulemisensa jälkeen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Riskienhallinnan selonteko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on antanut kaupungin ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti tiedot kaupungin vuoden 2021 tilinpäätöstä varten sekä selvityksen talousarvion toteutumisesta kaupungin toimintaker-
tomusta varten.

Käyttötalous

Käyttötalouden menot vuonna 2021 olivat noin 1,3 miljardia euroa ja tulot noin 83,2 miljoonaa euroa. Käyttötalouden nettomenot (menot-tulot) olivat noin 1,2 miljardia euroa, eli talousarvion tasolla.

KÄYTTÖTALOUS - KASKO

	TA	Ylitysoikeus	Käytettävissä	Tot	Erotus	Erotus %
Tulot	59 179 000	11 700 000	70 879 000	83 153 580	12 274 580	17,3 %
Menot	1 270 445 000	24 400 000	1 294 845 000	1 294 669 093	175 907	0,0 %
Toimintakate	-1 211 266 000	-12 700 000	-1 223 966 000	-1 211 515 513	12 450 487	1,0 %

Tuloja kertyi 24 miljoonaa euroa eli 40 % enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Tuloylitys aiheutui kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta hankerahoituksesta. Varhaiskasvatuksen ja iltapäivätoiminnan tuotot sekä Stadion ammattiopiston maksutuotot jäivät 2,2 miljoonaa euroa talousarviota pienemmiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alenemisen ja korona-pandemian seurauksena.

Toimialan menot ylittivät talousarvion 24,2 miljoonalla eurolla, eli 1,9 % talousarviosta. Menoylitys johtuu suurimmaksi osaksi kaupungin saaman talousarvion ulkopuolisen hankerahoituksen käytöstä sekä korona-pandemian aiheuttamista välillisistä kustannuksista. Ylitystä syntyi näiden lisäksi noin 2,5 miljoonaa euroa talousarvioon sisällyttämättömyyden laajenemisen kustannuksista.

Kaupunginvaltuusto myönsi 16.6.2021 korona-pandemian vuoksi toimialalle 11,7 miljoonan euron ylitysoikeuden tuloihin ja 17,5 miljoonan euron ylitysoikeuden menoihin. Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi toimialalle helmikuussa 2022 toisen 6,9 miljoonan euron ylitysoikeuden. Nämä yhteensä 24,4 miljoonan euron ylitysoikeudet kattoivat edellä kuvatut toimialan määrärahaylitykset.

Koronapandemian vaikutukset tuloihin ja menoihin

Korona-pandemian aiheutti toimialalla sekä lisämenoja että toiminnan supistamisesta syntyneitä menovähennyksiä.

Välittömiä kustannuksia kertyi noin 5,6 miljoonaa euroa. Ne muodostuivat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen iltapäivätoiminnan yksityisille toimijoille maksettavista tulojen menetyskorvauksista, ylimääräisistä materiaali- ja hygieniatarvikehankinnoista, sijaiskuluista sekä kasvanneista työterveyskuluista.

Pandemian aiheuttama toiminnan supistaminen aiheutti toisaalta noin 6,4 miljoonan euron menovähennykset. Säästöjä on syntynyt eniten ammatillisessa koulutuksessa etäopetuksen aikana opetuksen ostopalveluissa, ateriapalveluissa ja opetuksen tarvikehankinnoissa. Lisäksi

säästöjä on syntynyt lukiokoulutuksessa ja perusopetuksessa ateria-palveluissa ja kansainvälisessä toiminnassa.

Pandemia aiheutti myös välillisiä kustannuksia noin 10 miljoonan euron edestä. Näillä tarkoitetaan kustannuksia, jotka syntyivät lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tarpeen merkittävästä kasvusta.

Lisämenot ja säästöt huomioiden pandemian aiheuttamat nettomenot olivat yhteensä noin 9,2 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Toimialan investointimäärärahat olivat 20,2 miljoonaa euroa, minkä lisäksi toimialalla oli käytettävissä noin 8,9 miljoonaa euroa ylitysoikeuksia vuodelta 2020 siirtyneiden hankintojen rahoittamiseen. Määrärahoja ja ylitysoikeutta käytettiin hieman vajaa 24,4 miljoonaa euroa.

INVESTOINNIT - KASKO

	TA	Ylitysoikeus	Käytettävissä	Tot	Erotus	Tot %
Tietotekniikka	8 140 000	8391000	16 531 000	14 220 000	2 311 000	86,0 %
Muut hankinnat	12 060 000	475000	12 535 000	10 144 000	2 391 000	80,9 %
Yhteensä	20 200 000	8 866 000	29 066 000	24 364 000	4 702 000	83,8 %

Oppivelvollisuuden laajenemisesta johtuviin laiteinvestointeihin käytettiin noin 1,4 miljoonaa euroa. Nämä investoinnit eivät sisällyneet talousarvioon. Lautakunta esitti joulukuussa 2021 talousarviosta käyttämättä jäänyttä määrärahaa käytettäväksi vuonna 2022 hankintojen siirtymisestä johtuen.

ICT-investointeihin käytettiin noin 14,2 miljoonaa euroa. Suurimmat ICT-investoinnit kohdistuivat ict-laitteisiin ja verkkoihin sekä esitystekniikkaan uudisrakennus- ja perusparannuskohteissa. Näiden lisäksi investoitiin runsaasti ICT-kehityshankkeisiin, erityisesti uuteen asioinnin tietojärjestelmä ASTI:iin, jonka kehitys tulee jatkumaan vielä useita vuosia.

Laitteiden suuri maailmanlaajuinen kysyntä ja komponenttipula viivästytti joitakin toimituksia. Näihin kuului opettajien tietokoneita, oppilaiden iPad-tabletteja, varhaiskasvatuksen ammattinäyttöjä, sekä StadinAO teho- ja MAC -tietokoneita sekä esitystekniikkaa.

Toimialan muihin investointeihin käytettiin noin 10,1 miljoonaa euroa. Tästä merkittävin osa käytettiin uudis- ja perusparannuskohteiden kalustamiseen ja varustamiseen. Stadin ammattiopistossa investoitiin opetustilojen ajanmukaistamiseen ja koneisiin ja laitteisiin.

Sitovat tavoitteet

Toimialalla oli vuoden 2021 talousarviossa kaksi sitovaa tavoitetta, joita kumpaakin mitattiin viidellä mittarilla. Tavoitteet olivat:

- Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella
- Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.

Sitova tavoite toteutuu ainoastaan, jos kaikissa mittareissa saavutetaan asetettu tavoitetaso. Kummassakaan tavoitteessa ei saavutettu tavoitetasoja kaikissa mittareissa, josta johtuen kumpikaan tavoite ei toteutunut. Mittareiden tavoitetasojen saavuttamisen estivät pitkälti koronapandemian vaikutukset toimintaan.

Lautakunnalle on raportoitu sitovien tavoitteiden toteutumisesta tammi-kuussa. Tarkempi raportointi toteutumisesta sisältyy toimialan toimintaker-
tomukseen, joka käsitellään tässä samassa kokouksessa.

Asiakasmäärät

Asiakasmäärät jäivät alle talousarvion varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Ennakoitua enemmän opiskelijoita oli toisen asteen koulutuksessa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä oli 37 704 lasta eli 833 lasta vähemmän kuin talousarviossa. Perusopetuslain mukaisessa iltapäivätoiminnassa oli yhteensä 8400 oppilasta, eli 574 oppilasta vähemmän kuin talousarviossa. Koululaisten iltapäivätoimintaan leikkipuistoissa osallistui 2 900 oppilasta, mikä on 400 lasta enemmän kuin talousarviossa. Perusopetuksen oppilasmäärä oli 45 829, mikä alitti talousarvion 396 oppilaalla. Lukiokoulutuksessa oli opiskelijoita 9344, mikä on 39 opiskelijaa enemmän kuin talousarviossa. Ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosimäärä oli 9 721 opiskelijavuotta, mikä ylittää talousarvion 602 opiskelijavuodella. Ylitys koostuu valtion myöntämistä lisäopiskelijavuosista 1 029 sekä perusopetuksen lisäopetuksen kasva-
neesta oppilasmäärästä. Vapaan sivistystyön opetustuntien lukumäärä ylitti talousarvion 13 200 tunnilla, kokonaistuntimäärän ollessa 123 028 tuntia.

Tuottavuus

Toimialan tuottavuus lasketaan tuottavuusindeksillä tuotospanoslaskentana. Toimialan tuotos on palveltu asiakasmäärä sekä tuotetut opetustunnit vapaassa sivistystyössä. Toimialan panos on toimintaan käytetyt määrärahat. Tuottavuutta on parannettu kehittämällä toimintaa ja tehostamalla tilankäyttöä. Tuottavuudessa ei saavutettu talousarviossa ennakoitua tasoa. Tuottavuuden aleneminen johtui etupäässä pandemiakustannuksista ja ulkopuolista hankerahoitusta vastaavista menoista, jotka eivät sisältyneet talousarvioon. Myös asiakas-

22.03.2022

Asia/2

määrä jäi talousarviossa ennakoidusta varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Riskienhallinnan selonteko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano